

ผลของการสอน โดยใช้แบบแผนสุขภาพของกอร์ดอนที่มีต่อความรู้และ
ความสามารถในการประเมินผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล

นางสาวรัตนา จารุวรรณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-631-051-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลของการสอยโดยใช้แบบแผนสุขภาพของกอร์ดอนที่มีต่อความรู้และ
ความสามารถในการประเมินผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล

นางสาวรัตนา จารุวรรณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-631-051-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF TEACHING BY USING GORDON'S FUNCTIONAL HEALTH
PATTERNS ON KNOWLEDGE AND ABILITY OF STUDENT NURSES'
PATIENTS ASSESSMENT

MISS RATANA CHARUWANNO

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
the Degree of Master of Nursing Science Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-631-051-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการสอนโดยใช้แบบแผนสุขภาพของกอร์ดอนที่มีต่อความรู้
และความสามารถในการประเมินผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล

โดย

นางสาวรัตนา จารุวรรณ

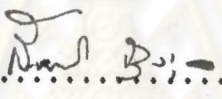
คณะ

พยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

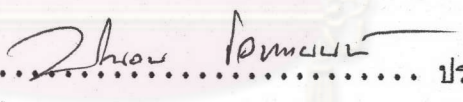
อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ

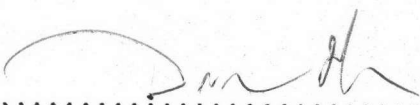
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณา ปุณโชติ)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รศ. จารุวรรณ : ผลของการสอนโดยใช้แบบแผนสุขภาพของกอร์ดอนที่มีต่อความรู้และ
ความสามารถในการประเมินผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล (EFFECTS OF TEACHING BY
USING GORDON'S FUNCTIONAL HEALTH PATTERNS ON KNOWLEDGE AND ABILITY
OF STUDENT NURSES' PATIENTS ASSESSMENT) อ.ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. พ.ศ.ต. หญิง พวงเพ็ญ ชูณหปราณ, 223 หน้า. ISBN 974-631-051-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และความสามารถในการประเมินผู้ป่วยของ
นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนการประเมินผู้ป่วยโดยใช้แบบแผนสุขภาพของกอร์ดอน และเปรียบเทียบ
ความรู้และความสามารถของนักศึกษาพยาบาลในการประเมินผู้ป่วยระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอน
การประเมินผู้ป่วยโดยใช้แบบแผนสุขภาพของกอร์ดอนกับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่าง
ประชากรเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่ขึ้นฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาล
อายุรศาสตร์-ศัลยกรรมศาสตร์ จำนวน 28 คน โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 14 คน และ
กลุ่มควบคุม 14 คน ทำการทดลองโดยวิธีวัดก่อนและหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ
คู่มือการประเมินผู้ป่วย แผนการสอน แบบทดสอบความรู้ และแบบตรวจสอบความครอบคลุมการประเมิน
ผู้ป่วย และการวินิจฉัยการพยาบาล ทดสอบผลการวิจัยโดยทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้และความสามารถของนักศึกษาพยาบาลในการประเมินผู้ป่วยโดยใช้แบบแผนสุขภาพของกอร์ดอน ภายหลังจากทดลองมากกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความรู้และความสามารถของนักศึกษาพยาบาลในการประเมินผู้ป่วย กลุ่มที่ได้รับการสอนการประเมินผู้ป่วยโดยใช้แบบแผนสุขภาพของกอร์ดอน มากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คณะพยาบาลศาสตร์,
ภาควิชา
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C586112 : MAJOR MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD:

KNOWLEDGE/ABILITY/PATIENTS ASSESSMENT/GORDON'S FUNCTIONAL HEALTH PATTERNS

RATANA CHARUWANNO : EFFECTS OF TEACHING BY USING GORDON'S

FUNCTIONAL HEALTH PATTERNS ON KNOWLEDGE AND ABILITY OF

STUDENT NURSES' PATIENTS ASSESSMENT THESIS ADVISOR :

ASSIS. PROF. PAUNGPHEN CHOONHAPRAN, Ph.D. 223 PP.

ISBN 974-631-051-8

The purposes of this research were to study knowledge and ability of student nurses in patients assessment using Gordon's Functional Health Pattern and to compare knowledge and ability between the student nurses who were taught by using Gordon's functional Health Pattern and Conventional teaching. The samples were 28 third year student nurses of Kurkaroon College of Nursing who practiced on medical-surgical nursing, selected by using stratified random sampling method. The samples were divided into control and experimental groups. The Pretest-Posttest Control Group Design was used in this study. The research instruments were assessment tool, lesson plan, test and checklist for the covering of patients assessment and nursing diagnosis. The data were analyzed by t-test.

The major findings were :

1. The knowledge and ability of student nurses in patients assessment after being taught by using Gordon's Functional Health Pattern were statistically significant higher than before at .01 level.
2. The knowledge and ability of student nurses in patient assessment who were taught by using Gordon's Functional Health Pattern were statistically significant higher than those were taught by conventional teaching at .01 level.

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิสิต..... *309 Anisa*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Dr. P. Choonhapran*

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่รับผิดชอบ.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยการได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต. หญิง พวงเพ็ญ ชูณหปราณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องและให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุรณโชติ ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติ และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ที่กรุณาตรวจและให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนบางส่วน ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลวชิระ และผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ และขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ ด้วยดีมาโดยตลอด

รัตนา จารุวรรณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ปัญหาของการวิจัย.....	7
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
กระบวนการพยาบาล.....	13
การประเมินผู้ป่วย.....	19
แบบแผนสุขภาพของกอร์ดอน.....	29
การประเมินผู้ป่วยตามแบบแผนสุขภาพของกอร์ดอน.....	44
การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์.....	56
ทฤษฎีการเรียนรู้.....	64
การวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
กระบวนการดำเนินการวิจัย.....	82
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	108
สรุปผลการวิจัย.....	112
อภิปรายผล.....	114
ข้อเสนอแนะ.....	125
บรรณานุกรม.....	126
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	136
ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	138
ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ตัวอย่าง).....	144
ประวัติผู้เขียน.....	223

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงคะแนนเกรดเฉลี่ย (G.P.A.) ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	72
2	แสดงการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วยอายุรกรรมของกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มละ 4 สัปดาห์.....	73
3	แสดงวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระของการวัดความรู้.....	78
4	แสดงระยะเวลาและกิจกรรมในขั้นตอนการดำเนินการทดลองของกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	84
5	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ในการประเมินผู้ป่วย ก่อนการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และหลังการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	91
6	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ในการประเมินผู้ป่วย ก่อนการสอน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แยกเป็นรายด้าน.....	92
7	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ในการประเมินผู้ป่วย หลังการสอน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แยกเป็นรายด้าน.....	93
8	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ในการประเมินผู้ป่วย ก่อนและหลังการสอนของกลุ่มทดลอง และก่อนและหลังการสอนของกลุ่มควบคุม...	94
9	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ในการประเมินผู้ป่วย ก่อนและหลังการสอน ของกลุ่มทดลอง แยกเป็นรายด้าน.....	95
10	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ในการประเมินผู้ป่วย ก่อนและหลังการสอน ของกลุ่มควบคุม แยกเป็นรายด้าน.....	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการประเมินผู้ป่วย หลังการสอน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	98
12	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการประเมินผู้ป่วย หลังการสอน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แยกเป็นรายด้าน.....	105
13	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการประเมินผู้ป่วย หลังการสอน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แยกตามแบบแผน.....	103
14	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้และความสามารถในการ ประเมินผู้ป่วย หลังการสอน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	106
15	ดัชนีคุณภาพของแบบวัดความรู้ เรื่องการประเมินผู้ป่วย.....	141

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผู้ป่วยกับขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการพยาบาล.....	20
2	แสดงความสัมพันธ์เป็นผลซึ่งกันและกันของแบบแผนสุขภาพ.....	33
3	แสดงความสัมพันธ์เป็นผลระหว่างแบบแผนสุขภาพกับโรคและความเจ็บป่วย.....	34
4	แสดงองค์ประกอบของแบบแผนสุขภาพแต่ละแบบแผน.....	37
5	แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ในการประเมินผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	97
6	แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการประเมินผู้ป่วยหลังการสอนของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	105
7	แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้และความสามารถในการประเมินผู้ป่วยหลังการสอน ของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	107

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย